

Beérkezett könyvek

KOGNITÍV PSZICHOLÓGIA ÉS KOGNITÍV TUDOMÁNY

Vasbinder, Jan. W. és Gulyás, Balázs (szerk.): *Cultural patterns and neuorocognitive cicuits. East-West Connections*. Singapore, World Scientific, 2016, ix + 202 oldal, 98 USD

A Szingapúri Nanyang Műegyetem a komplexitás kérdéseit és a kulturális összehasonlítást együtt feszegető konferencia sorozatából készült kötet 10 tanulmánya részben a megismerés idegtudományi alapjait feszegeti. Holland az idegrendszeri szerkezet szintjeit, Changeux a neurális epigenezis mechanizmusait, Geielen a neurális oszcillációt, Kéri néhány pszichopatológiai folyamat génaktivációs és neurális mechanizmusait, Pöppel a neurális időzítés és az időfogalom kapcsolatát, Vergauwen a tudat lehetséges neurális alapjait mutatja be. A kulturális összehasonlító elemzések építészet és kultúra (Arbib), a nyelvi feldolgozásmód eltérései (Pléh), a jó élet (Holland) és a „jó halál” (Ho) kérdéseit elemzik. Érdekes esszéisztikus összefoglaló olvasmányok, melyek összeképet nem adnak, de a szervező is a Komplex Rendszerek Intézete. Miért is lenne a komplexitás egyszerű?

PSZICHOLÓGIATÖRTÉNET

Jeffreys, Stuart: *Grand Hotel Abyss. The lives of the Frankfurt School*. London, New York, Verso, 2016, 440 oldal, 18.99 GBP

A vezető angol baloldali (akár radikálisnak is nevezhető társadalomtudományi kiadó) kötetét a *Guardian* egyik szerkesztője jegyzi. A brit tudományos újságírástól megszokott könnyed stílusban, de igen pontosan mutatja be a frankfurti iskola sokszoros életét, az 'előhang' Water Benjamintól Habermas új etikájáig. A könyv friss izgalmas olvasmány arról, hogyan távolodik el egy nemzedék a marxizmustól, végig megőrizve idegenkedését a polgári világtól, s kritikai elméletében rendületlenül bírálva a hitet az objektív tudományos igazságban. A pszichológus számára sajátosan érdekes részek az autoritáriánus személyiség vizsgálatával s Fromm és Marcuse sokszor változó Freud-értelemezéseinek bemutatásával kapcsolatosak.

Changeux, Jean-Pierre: *La beauté dans le cerveau*. Párizs, Odile Jacob, 2016, 215 oldal, 27.90 EUR

Szépség az agyban? Megint egy neurobiológiai redukcionista könyv? Korántsem. A neves francia neurobiológus maga is évtizedek óta elismert műgyűjtő és műkritikus, aki a kulturális mozgás és az idegrendszeri kibontakozás értelmezései iránti érdeklődését kapcsolja össze, mindig rácsodálkozva a vizuális művészetekre, s nem redukálva azokat. Ez a pazar kiállítású kis kötet a tudós életpályáját is bemutatja, azt, hogyan lett a naiv vegyészből Jacob

és Monod büvkörében neurobiológus. A művészeti írások javarészt gazdagon illusztrált kiállításmegnyitók és katalógusesszék, olyan témákról, mint az emberi test anatómiai reflexiója és a reneszánsz festészet, a kartéziánus lélek és agy világa a művészetben, a newtoni fénytan és a festészet, az alkotás és újítás problémája a neurobiológus szemével. Javarészt klasszikus témák, klasszikus képanyaggal.

SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA

Le Monaco, Grégory, Delouvée, Sylvain és Rateau, Patrick (szerk.): *Les représentations sociales. Théories, méthodes et applications*. Louvain La Neuve, DeBoeck, 2016, 656 oldal, 55 EUR

Serge Moscovi 1961-ben a pszichoanalízis francia közképeinek elemzéséről írott könyvével indult el a szociális reprezentáció fogalmának diadalútja a mai szociálpszichológiában. Ez az új, javarészt frankofón szerzők készítette kézikönyv 29 fejezetben összegzi a fogalom karrierjét. Az elméleti és történeti fejezetek nemcsak a klasszikus kérdésekkel foglalkoznak – egyéni és társas reprezentációk viszonya, a szociális reprezentációk szerkezete, strukturális elemzések –, hanem olyan mai témákkal is, mint a társas reprezentációk elemzése a szociális információkezelő felületeken. Kiváló infografikákban a szociális reprezentáció elmélet terjedését is megtaláljuk, Európa mellett dél-amerikai súllyal. A 18 alkalmazási fejezet a nemek, etnikumok, európaiság s hasonló témák mellett szintén sokat bemutat modern témákból, mint a virtualitás és az önbemutató szociális rendszere. A mai fejleményekben igen hasznosak a fogalmi elemzések attitűdkutatás és szociális reprezentáció elmélet viszonyáról, s ismét sokat megtudunk a modern technológia mint reprezentációs közeg s téma viszonyáról. A kiváló kötet jól használható kiindulás mind a diákok mind a kutatók számára. Egyetlen hiánya van. Miközben a múltra nézve nyitott a más szakmákra, antropológiára és szociológiára, a jelenre sokkal zárkózottabb. A mai szociológiai és antropológiai reprezentáció terjedési elméletek nem kerülnek be a kézikönyv vonatkoztatási keretébe.

Pléh Csaba